

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти



СИЛАБУС

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА З
ПРАКТИКУМОМ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма 013 «Початкова освіта»

за спеціальністю 013 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р..

Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна українська мова з практикумом
Викладач (-і)	Деркачова О. С., Наконечна Л. Б.
Контактний телефон викладача	0671556730
Е-mail викладача	olga.derkachova@pnu.edu.ua larysa.nakonechna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щотижня
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська мова з практикумом» є фонетичні, лексичні та граматичні аспекти сучасної української мови. Дисципліна вивчається студентами першого/другого курсу спеціальності «Початкова освіта» та є елементом циклу професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів. Вона покликана формувати вміння застосовувати одержані теоретичні знання з фонетики, лексики та граматики української мови на практиці, вдосконалювати набуті раніше знання та вміння.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є поглиблення та формування комплексних знань з фонетики, лексики та граматики української мови, виробити практичні навички, необхідні для подальшої професійної діяльності вчителя початкової школи.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є забезпечення фахової підготовки, вміння орієнтуватися у теоретичному та практичному матеріалі, оволодіння літературними нормами сучасної української мови</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u> ЗК – 1. Здатність реалізувати свої обов'язки і права як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України</p> <p><u>Фахові компетентності:</u> СК – 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК – 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи. СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.</p> <p>Результати навчання: ПР – 01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. ПР – 02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах</p>	

початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР – 03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних та етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР – 04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та писемній формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР – 11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР – 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	38
семінарські заняття / практичні / лабораторні	50
самостійна робота	182

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
перший другий третій	Початкова освіта	Перший Другий	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Модуль 1.			
Тема 1. Вступ.	2	2	10
Тема 2. Фонетика. Морфонологія	2	4	10
Тема 3. Орфоепія	2	2	5
Тема 4. Орфографія	2	2	10
Тема 5. Лексикологія	2	2	7
Тема 6. Фразеологія	1	2	10
Тема 7. Лексикографія	1	2	10
	12	16	62
Модуль 2.			
Тема 1. Морфеміка	2	2	8
Тема 2. Граматика. Іменник	2	2	8
Тема 3. Прикметник	2	2	8
Тема 4. Числівник	2	2	8
Тема 5. Займенник	1	2	8
Тема 6. Дієслово	2	2	8
Тема 7. Прислівник	1	2	8
Тема 8. Службові частини мови. Вигук	2	2	6
	14	16	60
Модуль 3.			
Тема 1. Синтаксис. Словосполучення.	1	2	5
Тема 2. Речення. Просте речення	2	2	5

Тема 3. Просте ускладнене речення	2	4	10
Тема 3. Складносурядне речення	1	2	5
Тема 4. Складнопідрядне речення	2	2	10
Тема 5. Безсполучникове складне речення	1	2	5
Тема 6. Багатокомпонентне складне речення	2	2	10
Тема 7. Способи передачі чужого мовлення	1	2	10
	12	18	60
ЗАГАЛОМ	38	50	182

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Підсумкова максимальна оцінка – 100 балів, Екзаменаційна робота – 50 балів, Аудиторна робота – 15 Тематичне тестування – 10 Контрольна робота – 15 Самостійна робота – 10
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота, що складається з двох теоретичних та двох практичних завдань 15 балів (теоретичні питання по 2,5 б., практичні – по 5 б.) Неприпустимі плагіат та списування. Лінгвістичні норми повинні відповідати вимогам чинного «Правопису української мови».
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	Засвоєно теоретичний матеріал, виконано основні форми роботи на 50%, і вище. Загальна сума балів не нижче 50.
Підсумковий контроль	1 семестр – екзамен, 3 семестр – екзамен.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі. Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>)

Академічна доброчесність: плагіат і списування, використання ШІ під час контрольних робіт та екзаменів заборонено.

Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»; «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»; «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять: Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>).

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються

«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>), «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>).

Неформальна освіта: Результати неформальної освіти зараховується відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>) 5 балів за пройдений онлайн-курс, рекомендований викладачем і засвідчений сертифікатом (30 год.). Максимально 10 балів.

8. Рекомендована література

1. Білавич Г. Практичний курс української мови. Навчальний посібник. Івано-Франківськ :НАІР, 2020. 160 с.
2. Білавич Г. В. Сучасна українська мова з практикумом (Фонетика. Фонологія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Морфеміка. Словотвір): Навчально- методичний посібник для студентів 1-го курсу спеціальності «Початкова освіта». Івано- Франківськ: ПП „ТУР-ІНТЕЛЕКТ”, 2021. 370 с.
3. Білавич Г. Формування мовленнєвої обізнаності майбутніх педагогів. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2014. 60 с.
4. Вихованець І.Р., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. К.: Пульсари,2004.398 с.
5. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підручник. Київ: Академія, 2004. 335 с.
6. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
7. Деркачова О. 8 есеїв про українську мову. Брустурів: Дискурсус, 2018. 150 с.
8. Деркачова О. 7 есеїв про українську мову. Книга 2. Частина 1. Брустурів: Дискурсус, 2018. 110 с.
9. Деркачова О. 7 есеїв про українську мову. Книга 2. Частина 2. Брустурів: Дискурсус, 2019. 100 с.
10. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2019. № 21, ст.81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
11. Наконечна Л.Б. Основи формування лексичної компетенції майбутніх учителів початкової школи задля професійної діяльності в умовах діалектного середовища *Гірська школа Українських Карпат*. 2019. № 21. С. 108-116.
12. Наконечна Л. Розширення граматичної компетенції студентів спеціальності “Початкова освіта”: функціонування часових форм дієслова. *Молодь і ринок*. № 6–7 (214–215) 2023. С. 55-60.
13. Наконечна Л. Б. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Практичний блок: навчальний посібник. Видання 2-е змінене і доповнене, Івано-Франківськ, 2023. 86 с.
14. Наконечна Л. Б. Сучасна українська мова: синтаксис: словосполучення, просте і складне речення, текст: для студентів 2 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта», Івано-Франківськ, 2023. 152 с.
15. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 20.12.2020)
16. Новий правопис української мови 2019 рік. URL:<https://osvitoria.media/experience/novyj-pravopys-povnyj-tekst-ta-osnovni-zminy/>
17. Олійник О., Шинкарук В., Гребницький Г. Граматика української мови. К.: Кондор, 2008. 543 с.
18. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня (для 2-4 класів). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv>
19. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. 752 с..
20. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс.навчальний посібник. К.: Вища школа, 2007. 823 с
21. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Академія, 2004. 408 с.
22. Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2004. 250 с.
23. Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2004. 250 с.

Викладачі: *проф. Деркачова О. С.*
доц. Наконечна Л. Б.